

KRONIKA:

PROSLAVA 60. GODIŠNJICE ODSJEKA ZA
POVIJESNE ZNANOSTI ZAVODA ZA POVIJESNE
I DRUŠTVENE ZNANOSTI HAZU

Ante Gulin

60. OBLJETNICA UTEMELJENJA I ZNANSTVENE DJELATNOSTI ODSJEKA ZA POVIJESNE ZNANOSTI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI U ZAGREBU (1948. – 2008.)

Ove su godine, 2008., 8. srpnja (utorak), djelatnici Odsjeka za povijesne znanosti HAZU svečanom sjednicom u knjižnici svoga Odsjeka obilježili 60. obljetnicu utemeljenja, znanstvene djelatnosti i izdavaštva svoje ustanove. Skup je prigodnim riječima otvorio upravitelj Odsjeka dr. sc. Ante Gulin, srdačno pozdravljajući sve nazočne kolegice i kolege te uzvanike iz drugih srodnih ustanova među kojima je bilo i troje akademika, naime Tomislav Raukar, Franjo Šanjek i Nikša Stančić. Izražavajući svoje veliko zadovoljstvo, pa i zahvalnost, nazočnima koji "su se sastali ovdje u prekrasnoj knjižnici našega Odsjeka kako bi dolično obilježili 60. obljetnicu utemeljenja i znanstvene djelatnosti Odsjeka za povijesne znanosti HAZU", pozdravnu riječ prisutnima uputio je i voditelj Odsjeka akademik Tomislav Raukar, napominjući da Odsjek, s obzirom na prosjek godina mlađih i starijih kolega, ima pred sobom zavidnu budućnost.

Nakon akademika Raukara uvodno predavanje prema Programu obilježavanja 60. obljetnice Odsjeka održao je A. Gulin, napominjući da je prije deset godina, 30. lipnja 1998., svečano obilježena 50. obljetnica Odsjeka u Akademijinim prostorima, u kojima se pred brojnim Akademijinim članovima te bivšim i tadašnjim djelatnicima Odsjeka sveobuhvatno prikazala znanstvena djelatnost Odsjeka (nekada Historijskog instituta) i njegovih djelatnika, s posebnom pažnjom koja je bila posvećena njegovim zaslužnim voditeljima. Svi referati i materijali s toga skupa, tj. biografije i fotografije voditelja Odsjeka, objavljeni su na stranicama Zbornika Odsjeka, sv. 16/1998 i 17/1999. S obzirom na to da je od tada prošlo punih deset godina i da je kroz to kraće razdoblje došlo do izvjesnih promjena u Odsjeku, kako u pogledu broja zaposlenih, tako i njihove znanstvene djelatnosti i realizacije znanstvenih projekata, djelatnici Odsjeka odlučili su ovu desetogodišnjicu obilježiti više interno nego javno, predstavljajući postignute rezultate i raznovrsnu aktivnost svih djelatnika te stanje u kojemu se Odsjek nalazio i u kojemu se sada nalazi.

U Odsjeku je kroz proteklih deset godina bilo stalno zaposleno oko osam djelatnika na neodređeno vrijeme. U razdoblju od 1995. do 2003. voditelj Odsjeka bio je dr. sc. Miroslav Kurelac, član suradnik HAZU. Njega je na toj dužnosti, koju i danas obavlja, naslijedio akademik Tomislav Raukar. Od 1995. do danas dužnost upravitelja obavlja dr. sc. Ante Gulin. Kroz to razdoblje od 1998. do danas u Odsjeku su bili zaposleni ovi djelatnici: dr. sc. Josip Barbarić, dr. sc. Ante Gulin, dr. sc. Vesna Tadjina Gamulin, dr. sc. Damir Karbić, dr. sc. Zoran Ladić, dr. sc. Florence Fabijanec, dr. sc. Ivica Zvonar, mr. sc. Aleksandra Kolarić, mr. sc. Jasna Marković, znanstveni novak Martin Muhek te dvije službenice, administrativna tajnica Erika Škalabrin i pomoćna službenica gđa Ana Šmintić. Od navedenih djelatnika dvoje kolega napustilo je

struku i Odsjek: J. Marković i A. Kolarić, te dvije službenice, gđa Ana Šmintić i gđa. Erika Škalabrin, koje su otišle u mirovinu. Uskoro je Odsjek napustio i znanstveni novak Martin Muhek. Posljednji je u mirovinu otišao Josip Barbarić. S određenim vremenskim razmacima na upražnjena radna mjesta zaposleni su novi djelatnici: pomoćna službenica Marica Knežević, mr. sc. Tihana Luetić, mr. sc. Branka Grbavac te mr. sc. Iva Kurelac. Radno mjesto administrativne tajnice još uvijek nije popunjeno, pa sve te poslove obavlja upravitelj Odsjeka, unatoč Odluci Uprave HAZU, da te zadatke obavlja jedna službenica četiri sata dnevno.

Tadašnji djelatnici u znanstvenim zvanjima bili su raspoređeni i obavljali su svoje radne zadatke na dva znanstvena projekta koja su bila prijavljena pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa R. Hrvatske: voditelj ili glavni istraživač prvog projekta **Izvori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od 7. do 19. st.** bio je Ante Gulin, a drugoga **Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest** Josip Barbarić. Oba projekta, prema odluci Ministarstva znanosti, trajala su do kraja 2006. i dala su vrlo dobre rezultate, kako potvrđuju sljedeća izlaganja ostalih kolega.

Početak 2007. Ministarstvo je objavilo novi natječaj za prijavu novih znanstvenih programa s projektima na koji smo prijavili i svoj Odsjek sa svojim programom **Izvori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do 19. stoljeća** (nositelj programa: dr. A. Gulin), koji sadrži pet projekata. Isto je Ministarstvo prihvatilo te odobrilo program s ovim projektima:

1. **Izvori i studije za povijest kaptola u srednjem i novom vijeku** (voditelj: dr. sc. Ante Gulin);
2. **Latinički izvori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do 19. st.** (voditelj: dr. sc. Damir Karbić);
3. **Glagoljski i latinički izvori i studije za povijest stanovništva i svakodnevlja** (voditelj: dr. sc. Zoran Ladić);
4. **Izvori i studije o Marku Antunu de Dominisu** (voditelj: dr. sc. Vesna Tudjina);
5. **Turski izvori za demografsku sliku hrvatskog prostora i okruženja (16. – 18. st.)** (voditelj: prof. dr. sc. Nenad Moačanin – Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu).

Navedenim projektima nedostaje, nažalost, stari projekt dr. sc. Josipa Barbarića **Srednjovjekovni izvori za hrvatsku povijest** koji je uključivao osnovni rad na dopunama Smičiklasova **Diplomatičkoga zbronnika (Codex diplomaticus)** – Supplementa I, II, III. S obzirom na to da je autor po sili zakona otišao u mirovinu i da za prijavu novog projekta nije imao potrebnih uvjeta, projekt se ugasio. Tako je Odsjek ostao bez iznimno važnog projekta za koji se ne zna kada će se obnoviti.

Sukladno prihvaćenim projektima, Ministarstvo znanosti odobrilo je Hrvatskoj akademiji za potrebe njezina Odsjeka za povijesne znanosti raspisivanje natječaja za još troje znanstvenih novaka: potkraj 2006. na stari projekt dr. sc. J. Barbarića primljena je Zrinka Jakubin Novak, a sredinom druge polovine 2007. na projekt dr. sc.

Zorana Ladića primljen je Goran Budeč; na projekt dr. sc. Ante Gulina primljen je, pak, Mirko Sardelić. Svi navedeni novaci danas su aktivni istraživači.

Konačni broj sadašnjih djelatnika u Odsjeku iznosi 13, od kojih je 8 u stalnom radnom odnosu, a 5 znanstvenih novaka na određeno vrijeme. Svi djelatnici raspoređeni su na četiri znanstvena projekta.

Na projektu A. Gulina istražuje znanstveni novak Mirko Sardelić; na projektu dr. sc. D. Karbića je viša znanstvena suradnica dr. sc. Florence Fabijanec te dvije znanstvene novakinje, mr. sc. Branka Grbavac i mr. sc. Iva Kurelac; na projektu dr. sc. Zorana Ladića su asistentica mr. sc. Tihana Luetić i znanstveni novak Goran Budeč; na projektu dr. Vesne Tadjina je znanstvena novakinja Zrinka Novak. Dr. sc. Ivica Zvonar, knjižničar Odsjeka, prijavljen je kao suradnik na projektu dr. sc. Stjepana Matkovića iz Hrvatskog instituta za povijest.

Svi sadašnji djelatnici obavljaju svoje dužnosti i obveze prema svojim zvanjima i planovima. Od pet znanstvenih novaka jedni su pred obranom doktorske disertacije, dok drugi pohađaju ili završavaju nastavu poslijediplomskog studija. Znanstveni program Odsjeka, koji sadrži pet projekata, daje posve jasnu sliku znanstvene djelatnosti Odsjeka, a projekti užu specijalnost rada na određenim temama. O rezultatima novijih istraživanja, na novim projektima, još se uvijek ne može nešto posebno istaknuti, jer se oni sređuju, obrađuju i pripremaju za pisanje pojedinih znanstvenih monografija, radova, rasprava, priloga ili sinteza. Pa unatoč i tako kratkom razdoblju, Odsjek je ipak pripremio ili objavio neke radove s novim rezultatima. U svezi takvih rezultata ne smiju se zaobići ni oni koji su postignuti tijekom proteklih osam godina na starim projektima. No, kako ništa nije vječno, tako ni stari projekti nisu bili duga vijeka. S njima je završilo staro i započelo novo razdoblje novih projekata koji zahtijevaju temeljna znanstvena istraživanja, prikupljanje i obradu arhivskih izvora te sintetiziranje novih rezultata na području srednjovjekovne i novovjekovne hrvatske kulturne, pravne i crkvene povijesti. Stoga se nadamo da će naš Odsjek pod ovim novim programom dati iznimno dobre rezultate s područja hrvatske povijesti kojom se mi bavimo, istražujemo i proučavamo u okviru našega programa **Izvori, studije i pomagala za hrvatsku povijest od 7. do 19. stoljeća** koji kroz pet projekata objedinjuje različite teme. Više o tome u sljedećim prilogima.